

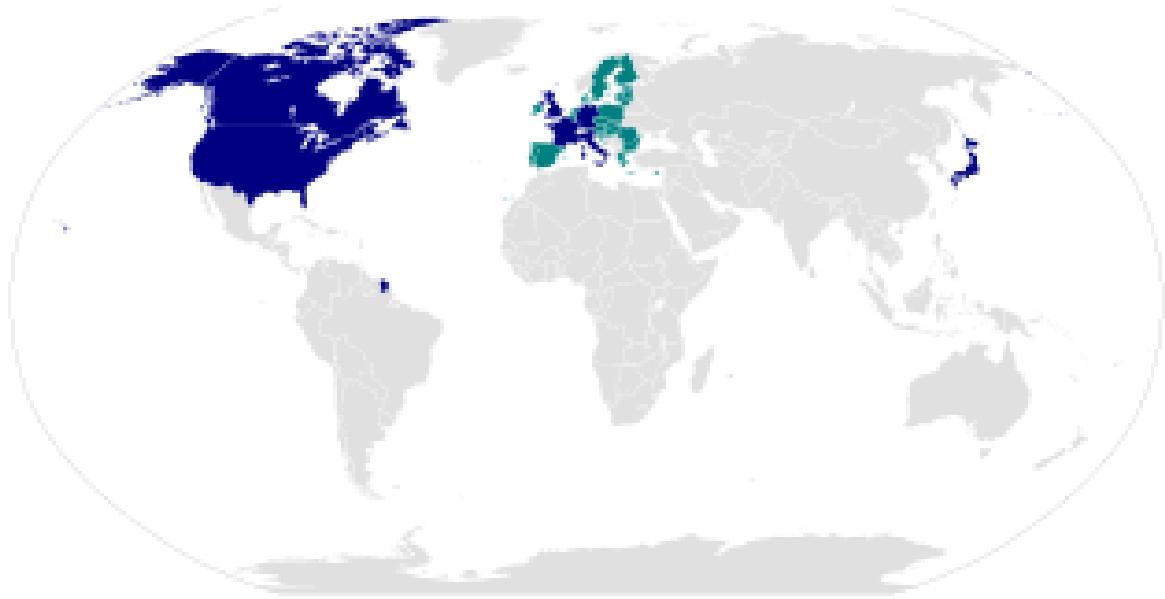
مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۸/۲۴

پوهاند محمد بشیر دودیال

د جي اووه (G7) پیژندنه او د نړیوالو اندیښني

دا هغه اووه صنعتي هېوادونه دي، چې دصنعت لپاره دانرژيکي سرچينو، توليد او دتوليدات بازار، دسعر د مارکېټ او نورو په هکله د تصميم نيولو لپاره سره يو ځای شوي دي. په پېل کې په دې کې د نړۍ پينځه لوی صنعتي هېوادونه (جاپان ، دامريکي متحده ايالات، فرانسه ، المان او انگلستان) شامل وو، هغه مهال د دوی دکتو تقابل او رقابت ډېر لږ و، خو تمه دا وه چې د ډيرونورو هېوادونو لپاره به يې هم فيصلې او اقتصادي تصاميم گټور وي. په تيره بيا پرمختيايي هېوادو هم دوی ته په اميد سره کتل، وروسته بيا په ۱۹۸۶ م . کې ايټاليا او کاناډا هم ورسره يو ځای شول. په ۱۹۹۷ م. کې روسيه هم له دې گروپ (ډلې) سره يو ځای شوه، خو بشپړ غړيتوب يې ترلاسه نه کړ. يو مهال له دوی سره د روسیې په يوځای کېدو سره د G8 (eight Group of) په نوم يادېده . په دې توگه ځينی وخت G8 اوځينی وخت G7 هغه هېوادونه دي، چې پرمختللي او صنعتي اقتصاد لري او د نړۍ د صنعت مخکښان دي. روسیې د ۲۰۱۴ کال د مارچ له ۲۴ مې نېټې څخه دکريميا د شخړې له امله G8 سره ستونزه پيدا کړې ده. په روانه اونی کې دايريدونکی غونډه کې يې ممکن په غړيتوب بيا بحث وشي. تيرو څو کلونو کې يې د کريميا يا اوکراين شخړې له امله د دغې ډلې غونډو کې گډون ونه کړ، خو فرانسه، جرمني ، ايټاليا، جاپان، انگلستان او دامريکي متحده ايالات يې هغه غړي دي چې کله هم ورڅخه ندی بيل شوی. کله چې په ۱۹۷۶ م. کې لا کاناډا ورسره نه وه، يوځای شوي، د G6 يا Group of six په نوم يادېده، په دې گروپ کې روسيه يواځی له ۱۹۹۸ څخه تر ۲۰۱۴ م. کال پورې فعاله پاتې وه. بالعموم دغه گروپ هېوادونه په کال کې څو ځله خپلو منځو کې د ماليې د وزيرانو په کچه غونډې دايروي چې د اسعاروډيبو ، سوداگرۍ او صنعتي توليد په هکله خبرې کوي. مهمه غونډه يې په ۲۰۰۷ م. کال کې په کاناډا کې وه، چې نړیوالو کړکېچونو اود اقتصادي بحرانو په هکله سره وغړېدل . هغه مهال دوی په دې غونډه کې له مالي مسايلو پرته د ترورېزم په هکله هم بحث

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې دليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خبر و لولی

وګر، حال دا چې نورې غونډې يې عمدتاً د دوی خپلې اقتصادي مسئلې دي. په روانه اونۍ کې چې دفرانسې په جنوب کې د (بی ریتزس) په سیمه کې دجې اووه یا دنړۍ داوو سترو صنعتي هېوادو دوره یې غونډه دایرېږي او دوه ورځې به دوام وکړي، داسې شرایط دی چې ددیرو افراطی ډلو؛ لکه داعش، القاعده او بوکوحرام خطر کم شوی دی. خو بنیایي دایران داتمی جنجالي پروګرام او له دې ډلې سره دروسېي داحتمالي یوځای کېدو له امله پېچلو بحثونو ته لار پرانیزي. په دې غونډه کې چې کوربه یې دفرانسې ولسمشر امانوئل مکرون اعلان شوی دی، د امریکا دمتحده ایالتونو ولسمشر ډونالد ټرمپ او دبیریتانیا نوی صدراعظم بوریس جانسن هم ګډون کوي. د ب. جانسن له ټاکل کېدو وروسته دا دده لپاره لومړنۍ لویه او مهمه غونډه ده. په لویه کچه د ګډونوالو برخه اخیستنې یې د اهمیت څرګندونه کوي. دوی به یو شمیر میلمانه چې د جې اووه رسمی غړی نه دی هم را وېولی لکه د دهند صدراعظم نریندرا مودي او نور. اوس له اقتصاد پوهانو برعلاوه، دچاپیریال متخصصینو، صنعتی لویو کمپنیو او دملګرو ملتونو او اتومی سازمان هم دغې غونډې سره ډیره دلچسپي ښودلې ده، دا ځکه دوی ټول دغو مسایلو سره سیده اړیکې لري. اوس چې ورځ تربلې دنړۍ په کچه یو شمیر نوی ستونزی ترسترګو کیږي، په دې کې یوه لویه ستونزه چې د ملګرو ملتونو سازمان(په تیره ددغه سازمان د چاپیریال ساتنې اداره) یې اندیښنو سره مخامخ کړی، هغه د چاپیریال ستونزی دي. همدا اوس د امزون ځنګلونو کې اور لګیدلې چې میلیونونه هکتاره ځنګل وسوځید، د اوزون د سوری ډېراخیدو تازه راپور هم د طب او هم د ټول بشریت ته بله اندیښنه پیدا کړی، د شمال قطب کې د کنګل د هغې ډیرې لویې کتلې ویلی کیدل چې پوهانو یې ویلی کیدل نه و اټکل کړی او دی ته ورته ستونزی هغه څه دي چې بشریت او ساینسپوهان یې د صنعتی هیوادو د افراطی پریکړو او متکاتف ګړندی صنعت زیږنده بولی او توقع ورڅخه لری چې دی برخه کی باید د چاپیریال مسئله د جهانشموله پرابلم په توګه په پام کې ونیسی. تر اوسه جې اووه په دې ډول مسایلو بحث ندی کړی او نه یې دا دخپلې اجندا برخه بللی ده.

پای